

2 CENTESIMI

Predvihola za Monarhija
iznala 5 K za 3 mjeseca.
Prepojani broj 2 pare.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchie vierzehnjährig
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan osim nedjelje i avata
u 11 uga prije podne.

Ecco ogni giorno esclusivamente domeniche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feriertagen um 11 Uhr Vermitag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije I. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

L'assassinio a Gallesano.

Ormai l'infelice borgata di Gallesano si acquistò una certo non buona fama. È li a Gallesano che la camorra fece le sue maggiori stragi, è li che s'incitavano i fratelli contro i fratelli, è li che ebbero l'origine le due sanguinose tragedie: l'uccisione del Moscarda e del Sfiligoj, gallesano uno e triestino l'altro.

Il fatto di Montegrande è noto. I gallesanesi vanno a casa loro, passano per Monte grande e armatisi di pietre e rivoltelle assalirono i pacifici abitanti, nella zuffa cadde morto un gallesano. Resta al mondo una vedova con numerosa prole. La camorra nella sua perfidia grida contro i Montegrandesi rei d'avverso il patrio focolare dalle selvagge orde dei gallesanesi. Questi però non si quietano ancora, e non sono noi quei poveri villici responsabili di tutto, perché è la camorra che continuamente infiltra il veleno nel loro sangue, che da giorno a giorno li conduce per la via della delinquenza, della perdizione.

V'è a Pola un povero e onesto operaio, Giovanni Sfiligoj illegittimo da Trieste e cresciuto a Brdo presso Fianona. Arrivato all'età matura pensa di prendere moglie, e a tale uopo acquista a Monvidal un orto per fabbricarvi la cassetta. Per trovare la sua cara si reca a Dignano e di ritorno viene assalito dai gallesanesi, credendolo fosse da Montegrande, e barbaramente ucciso. Quei barbari procurarono prima di isolarlo dalla signora Mezgez che lo accompagnava. Quando furono nel deserto, soli in strada colpirono la Mezgez e la costringono alla fuga verso Pola, nel mentre fanno scempio del Sfiligoj, lo lapidano con grosse pietre, si macchiano le mani e i vestiti dal suo sangue e continuano nell'orgia notturna.

Chi non si ricorda del fatto a Montegrande e come la camorra perfidamente gridava contro quei pacifici abitanti; che si deve dire ora dei gallesanesi?

Ma ripetiamo, non sono essi del tutto responsabili, i primi sono quelli che avvelenano quelle coscienze coll'odio nazionale, colla sete di sangue.

Il . . . . . di via Sergia coll'innata sua perfidia scrive tuttora dell'omicidio a . . . Montegrande, e tosto ci dice che il fatto accadde sulla strada Gallesano-Montegrande!

Come qualificare questo procedimento, si può trovare maggior barbarie, maggior malizia di questa. Se qualche camorrista commettesse un omicidio anche presso Trieste sulla strada maestra che passa per Montegrande, quei . . . . . scriverebbero che il fatto accadde a Montegrande.

Vergognatevi!

NOTIZIE.

Locali.

Ancora del caso Pasi.

Il caso di quel povero diavolo di Pasi dimostra da una parte la vitalità della camorra. Infatti i suoi amici (dagli amici mi guardi! Iddio, pensa ora il Pasi) sape-

vano che egli è regnico e che certe troppe azzardate espressioni gli procurevano il bando. Se fossero stati sinceri i suoi amici lo avrebbero consigliato di agire altriimenti, ma non permettendo la loro vitalità di parlare francamente a seconda delle loro idee, trovarono il portavoce in un regnico al quale è ora impossibile di perorare la sua causa.

Ci raccontano che i baldi giovanotti della «Giovane Pola» fecero acquisto di biancheria e di un paio di calzoni per il Pasi acciò questi un poco decentemente vestito possa partire per l'Italia. Il Pasi sarà un esaltato, un strambo idealista ma tuttavia può essere un galantuomo, ma alcune di queste «carogne» di sedentici italiani del Litorale sono degni del massimo disprezzo.

Perduto

Terlaltro di sera dalla via Arena alla Stazione ferroviaria fu perduto un anello con diamante. L'onesto trovatore lo portò in via Arena 30, pianoterra, e gli verrà data la giusta ricompensa.

Senza acqua!

A Veruda è già da 20 giorni che sono chiuse le fontane d'acqua. Alle ripetute istanze il Comune risponde con mille scuse. Il fatto sta che a Veruda la camorra non fiorisce e quindi gli abitanti devono patire la sete.

Varie.

Da Lussinpiccolo.

Scossi dalle corrispondenze su quell'indescenza commessa nella cappella del Sacro Cuore, i nostri patres patriae decisero di andare in commissione a visitare la cappella.

Ed ecco infatti li 11 corr. alle 4 pom. i passanti per la Riva Francesco Giuseppe, con tanto di rispetto dinanzi alle autorovoli teste che passavano, s'inchinavano all'intelligenza Lossignana che in commissione «edile-artistica» composta dei signori Bonetti, Brusada detto padre dei poveri e consolatore degli afflitti, Padrina l'eterno perito giurato in ogni mestiere e R. Garzancich rappresentante della celebre pittrice che è il vanto e la gloria di Lusino, marciavano verso l'ospedale.

La commissione visitato e palpato bene il muro attorno l'altare cominciò a mirare quel strambo Gesù che colla mano sinistra benedice i fidi poperdili. Levando come marionette le mani per mostrare, rispettivamente per accertarsi se in realtà è la mano sinistra che benedice i sudetti signori s'accorsero d'un caso strano fin allora inosservato. Le dita delle loro rispettabili mani erano succide perché la pittura sopra i quadrelli non si è asciugata ancora e quindi toccando i muri gli onorevoli rappresentanti l'italianità di Lusino, lorderanno le mani senza accorgersene. Pulite le dita coll'aiuto della saliva e del fazzoletto la commissione continuò collo studio sul da farsi.

Diavolo, pensavano essi, è fra mezzo il nostro decoro, e se facciamo qualche altra cappella quelle figure porche di croati ci rideranno in faccia.

(Continua)

HRVATSKA STVARNA.

VIESTI.

Mjestne.

Razbojnički čin.

U večer dne 24. u večer lopovska četa Galežanaca ubila je siromašnog radnika Sfiligoj Ivana koji se je vratio iz Vodnjana kući, držeći da je on iz Velog Vrha a to stoga što je pozdravio Galežance sa: dobra večer!

O stvari govorimo obširno u talijanskom djelu lista. Kamora hoće da sakrije što više crni čin pa huncutski i lažljivim načinom opisuje stvar. Nu istina ostaje da su to počinili Galežanči žedni hrvatske krv. U našem narodu vrije, tako napreda nesmije više ići i Sfiligojevu krv mora se osvetiti!

Tko je pokojnik.

Pokojnik je Ivan Sfiligoj rođen izvanbraka godine 1877. od Marije Sfiligoj iz Brda blizu Plominja gdje je takodjer bio uzgojen. Bledan je mladič kupio zemljište u Puli za graditi kuću, te je u nedjelju otišao u Vodnjan gdje je imao svoju dragu. Vraćajući se kući našao je smrt!

Oblasti gdje ste???

Cijemo da su u jučer i prekojuče gospoda iz redakcije onog smradljivog lista Timeus, Baksa i drugi letjeli u Galežan i natrag kao ludi. Prijevodja se da su u Galežanu obašli žena kućom i upućivali Galežanče, kako i šta imaju govoriti kod preslušavanja.

Neznamo koliko je na tome istine, ali nedvojimo da će nešto biti, pa ako je patimo se u čudu gdje smo? Što radi žandarmerija? Da tu mora nekakva spletka biti viđi se i po tome što već jučerašnji «Giornalotto» prijevodja kao stvar posve vjerojatnu da je sirota Sfiligoj ubijen od Jelovčića sporazumno sa Mezgecovicom, koja da je «fiamma» obojice bila, a kadamo to je sirota žena sa troje djece, koja poštenje živi nego ciela redakcija onog smradljivog lista. Naravski gospoda talijanska misli da je naš narod u tom pogledu kao njihov, i naše žene razudzane kao njihove koje ter koje! Zar ne gospodine Baksa?

Svakako ako je u tome što istine zah-

tjevamo najodlučnije da se takove instrukture lopova i bandita, pa bili oni koji god mu drago odmah zatvorili. Za danas dosta!

»Božićnica« Družbine škole.

Naskoro eto i Božićna sva nožica, pa će sve da se za tu svetu zgodu i obuje i odjene, dakle da baci nešto boljeg ljepšeg i nase i u se. U toj zgodji najgorje je sirotinji, koja nema ni kuće ni kušća, koja se obja i o drvo i o kamen, koju bije i vjer i olujna. Taki siromaci pripušteni su ljudskoj dobroti i samlosti.

I mi imademo takvih siromaha, tamo u lijepoj Šrijanskoj školi, pa valja da se naš svijet i za nje pobrine. To je i našo Družbeno Podružnici bilo na srcu, te stoga priređuje našoj mladži „Božićnicu“. A ima tamo tog blagoslova božjeg, te malisadi ima tamo i suviše. Ove se je godine broj djece povećao za preko 150 njih, a cijela ta četa brojiti će oko 400 glava.

To je goropadan broj, jeli? A nà, mnogo nas je Bog dao! A svim tima da im se tek nešto podari, trebati će silnih para.

I doći će netko po te pare, doći će po dječinski andeli čuvari, doći će po ne naše, cijenjene gospode i gospodice. Već sada upozorujemo naše čestito obćinstvo na ovo sabiranje, te preporučimo svima, da budu našim damama blagonakloni i susretljivi, jer mnogo nas imade a potreba je velika.

Ivan Frančišković, trgovac u via Cerere, darovao je u to 5 K. Hvala!

Upozorujemo naše cijenjene gospode i gospodice, da je gospojinski sastanak u subotu dne 30. studenoga u 3 sata po podne u Čitaonici. Ako koja nije dobila pomenjnjom pismeni poziv, neka izvoli isto doći na ukazano ročiste.

Razne.

Funtana, 17. XI. 1907.

(Konac.)

Pitamo sada hamo će dotjerati naš narod takvi svećenici koji pašuju mirno i okužuju naše župe osobito u Poreštini? Koji se navlaš tamještaju u čisto hrvatske župe da svojim receptom «osar tout», svojim nekršćanskim postupanjem tjeraju narod iz crkve i njegov jezik, guše živu njegovu vjeru, koji da ugode dvocij trojici mogućnika stranih ili domaćih, koji

como uvažilo, da njegova doktorska diploma, stečena poslije god. 1866. na sveučilištu u Padovi, nije u nas nikada priznata, bez obzira na to ostao je taj izbornik, pošto je občinsko poglavarstvo c. k. kotarskoj oblasti dalo krive podatke u I. izbornom tielu, te je istom povodom ponovnog priziva iz istoga izključen.

Sve do sada navedeno dokazuju dovjedno, da su liberalno občinsko poglavarstvo i liberalna stranka u obče neograničenom pristranošću u pripravi za izbor gledali, da i osiguraju podpunu pobedu.

Ovi zastupnici pučanstva dokazali su time jasno, da nijesu sposobni, da pripreve za izbor, koje pripadaju u preneseni djelokrug občine, «operativno», kao što občinskim zakonima odgovara, provedu. (Slijedi)

Prosvjed gospodarske stranke proti občinskim izborima u Puli.

(Nastavak.)

Gospodarska stranka saznala je to istom, kad su listine, poslike rješenja priziva, bile opet javno izložene. Naknadno, još osam dana prije izbora podignuti priziv, ostao je po odluci c. k. kotarske oblasti (prilog 2) radi zakašnjenja besuspješan, te je time gospodarska stranka izgubila u I. izbornom tielu dva sjegurna glasa.

Da sebi osigura glasove u I. izbornom tielu, občinsko poglavarstvo nije se sramilo niti toga, da c. k. kotarskoj oblasti dade neistinete izvestje.

Tako se je na pr. u reklamaciji i privizu protiv dra. Depanger - Manzin Gia-

su katolici i polaze u crkvu kad imaju ne htjedše priznati taj koledar. Nu te-talijanskog nesposenca za svećenika, a framusini i čisuti se javno nazivaju kad je slučajno hrvatski svećenik u mjestu? Na ovo oni sami odgovaraju nehotice kad se tuže da narod neće crkve, da nepolaži Svetotajstva, da bježi od svećenika, da se podaje piću, kletvi i drugim nepodobština. Takve prigode vladaju u Funtani, pop da ugodi jednoj stranci, i dvojici domaćih izdajica svog naroda, koji se, tobož drže talijanima kao na pr. Lovrino-viči i drugi, koji u kući govore hrvatski i kojima još benevreke vise na grudi, da se u njima zakopaju, a ostali miran i vjeran narod izbjegava i mrzi. Ali bi kolje bilo, da se ovakvimi stvarima niti ne bavimo, jer time činimo reklam takvim svećenicima koji će sutra preksutra biti promaknuti i odlikovani za zasluge, a kad podju u mirovinu biti će imenovani velezaslužnimi, nego uzdužuj se u produbjenju svijest našeg naroda sjegurni smo da će on učiniti trijezno i pametno sve što smatra potrebnim na obranu svojih pravica.

A vi Funtanjci, vrle stare hrvatske korjenike osovite se na junačke noge na obranu vjerskih i narodnih prava da van ih tadjinac ili domaći izdajici ne gazi.

Darovi podružnici „Družbe sv. Ćirila i Metoda“ za gradnju „držbine“ škole u Malom Lošinju.

Marija i Zdravka, supruge poznate rođoljubne braće Martinolić (Rosario de Sta Fè — Argentina), sabraže za svojim stolom na nekojšnji tamošnjih odličnih rođaju — većim dijelom Dalmatinaca — koji dodješte da posjetite odbor novoustrojenog društva „Za materinsku rieč“, kako slijedi:

Ivan Drinković 20 K, Ivo Montanari 10 K, Antun Perak 10 K, Marin Božić 10 K te Marija i Zdravka 10 K.

Rečene su gospodje poslale poziv na sabiranje milodara rođoljubnoj obitelji Vidučić (Albić)-Hrončić (Mali Lošinj-Čunki) u Villa Constitucion, te je ova obitelj sabrala iznos od 60 K. — Podarile ovako: Ivan Vidučić (Albić) 20 K, Nikola Hrončić 10 K, Vicko Černjak 10 K; čestiti Dalmatinci: Pašval Vukičević i Juraj Bojanović 10 K.

Marijana pl. Bene podarila je prigodom svog odlaska iz Malog Lošinja 100 K.

U sabiraonici (škrabici) „Čitaonica Zora“ našlo se 10 K.

Prije sabrano . . . . . K 1935'05
Današnji izkaz . . . . . 330'—
Ukupno . . . . . K 2265'05

Živjeli darovatelji i našli čim više na-slijednika!

Popravak julijanskog kalendara.

U stara su se vremena narodi vladali mjenom mjeseca za označiti godine, nu-vidili se kasnije da to nije pravo, te da je bolje služiti se suncem, jedna ja naime godina imala trajati toliko koliko vremena upotrebljiva naša zemlja da dovrši svoje putovanje oko sunca. Prvi koji se je za to zauzeo bio je rimski car Julijan koji je godine 45 prije Isusa odredio da godina traje 365 i jednu četvrtinu dana ili da svaka četvrt godina broji 366 dana, to jest da bude prestupna. Ali to računanje nije bilo točno, jer zemlja obadje sunce u 365 dana, 5 sati i 48 časaka a ne u 365 dana i 8 sati kako je to računao Julijan. Tako je godine 1528, kad je tu pogreski opazio učeni papa Grgur XII. iznosila razlika 11 dana. Grgur je onda popravio koledar te je izračunao koje godine koje bi inače imale biti prestupne, to nesmiju da budu da se uzdrži pravi red. Taj novi koledar nazvao se Grgur-skim koledarom a to je ovaj kojega rabimo mi i drugi kršćanski narodi osim pravoslavnih. Pravoslavni, nehtijući pri-miti pouke od jednog katoličkog pape,

ne htjedše priznati taj koledar. Nu te-talijanskog nesposenca za svećenika, a framusini i čisuti se javno nazivaju kad je slučajno hrvatski svećenik u mjestu? Na ovo oni sami odgovaraju nehotice kad se tuže da narod neće crkve, da nepolaži Svetotajstva, da bježi od svećenika, da se podaje piću, kletvi i drugim nepodobština. Takve prigode vladaju u Funtani, pop da ugodi jednoj stranci, i dvojici domaćih izdajica svog naroda, koji se, tobož drže talijanima kao na pr. Lovrino-viči i drugi, koji u kući govore hrvatski i kojima još benevreke vise na grudi, da se u njima zakopaju, a ostali miran i vjeran narod izbjegava i mrzi. Ali bi kolje bilo, da se ovakvimi stvarima niti ne bavimo, jer time činimo reklam takvim svećenicima koji će sutra preksutra biti promaknuti i odlikovani za zasluge, a kad podju u mirovinu biti će imenovani velezaslužnimi, nego uzdužuj se u produbjenju svijest našeg naroda sjegurni smo da će on učiniti trijezno i pametno sve što smatra potrebnim na obranu svojih pravica.

Rusija se je prva osvijestila i razumila da nije pravo utzrati u ovom putu te je izabrala posebnu komisiju učenjaka koja je proučila ovo pitanje. Komisija je svršila svoj rad, te je zaključeno da se u dođućoj godini skratiti Februar za 13 dana, tako da cemo i mi i Rusi imati jednaki koledar od 1. marta 1908. A naravski će to učiniti i Srbi i Bugari; ostati će sami Grci sa starim koledarom, nu valjda neće ni oni dugo kasniti da ga poprave. To sve će mnogo koristiti praktičnom saobraćaju osobito trgovini a nama hrvatskim i u opće jugoslavensima i na političkom polju.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i dr.
Odgovorni urednik: J. Kusák.

Mali oglasnici.

Piccolo notiziario.

MOBILI usati in grande quantità vendono Francesco Barbalic all'angolo delle vie Sissano e Diana. 41

POKUĆSTVA rabljena u velikoj količini prodaje F. Barbalic na uglu ulice Diana i Sissano. 41a

GOSPODJICA sa hrvatsko-srbskom, nje-mačkom i franceskom podukom, even-tualno i glasovir, traži mjesto k deci. Cvetković, Trst, Barcola. 67

Trgovcima i raznim gospodarskim društva na znanje: U našoj „Narodnoj Tiskari Laginja i drug.“ mogu se dobiti razne trgovачke i zapisničke knjige uz jefitnu cenu. 52

Putkim školama i konsumnim društva preporuča se osobito naša „Narodna Papirnica“ za nabavu raznih školskih teka i risanaka kao i pločica i ine školske potreboće, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Preprodavacima znatan popust. 52a

Dobre i jeftine
Stirijanske jabuke
prodaju se kod

JOSIPA POLOJCA

PULA, Riva del Mercato, 7.

Grande Deposito Aceto

POLA, angolo via Sissano e via Diana
presso

FRANCESCO BARBALIC

Prezzo: Fino 20 litri a 12 cent.
Il litro e oltre 20 litri a 10 cent.
Il litro.

Veliko skladiste octa (kvasine)

PULA. na uglu ulica Sissano i Diana

kok

FRANA BARBALIĆA

Cijena: Do 20 litara po 12 para
Lit. preko 20 litara po 10 para.

PEČATE

Iz GUME izradjuje

tiskara LAGINJA i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

DRUŽBINE OLOVKE

dobljavaju se u tiskari

LAGINJA i dr. - PULA

VIA GIULIA, 1.

CIGARETNI PAPIRI

u korist

Družbe sv. Cirila i Metoda

pregledan po Dr. Janešeku

prodaje se

u trafici Fait via Barbacani

Dorčić via Kindler

Bolčić via Miunera

Iv. Žic via dell'Ammiraghato

Mentschik via Veterani

Ropotar via Sergia.

Sirite i kupujte „Omnibus“

POZOR!

POZOR!

Otvorene dućana

„Old England“

ulica Serbia, 47 (ex Vitturi) PULA

1. decembra 1907.

Moderna galanterijska i toeletna roba.

Sve potrebštine za uniforme c. i k. ratne mornarice i c. i k. gospodstva.

POZOR! POZOR!

Održivanje s 3 arbenimi kolajncima u Gorici godine 1891. 1894. 1900.

Častna diploma i zlatna kolajna u Vidošu godine 1903.

Zlatna kolajna i zaslužni križ u Rimu godine 1903.

Svićarnica na paru
J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.

Preporuča pred. svećenstvo, crkvenom starčinstvu, p. n. slavnom obdobjtu svijeta is priješnog počasnog voska. Kilogram po K. Za prijevor jamici s K. 2.000. Tamjan Myrrae, Styrax, Filija i stakla za svjećno svjetlo po jeftiniji cijeni. Eg. Trgovcima preporučam svijeće za pogrebe, za božićno drće, voćenja svilci i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene.

Na svakoj kipuši u svakoj množini po najvišoj časnoj cijeni.

Na načinjenoj kipuši cijeni franko.

Narodna Tiskara i Knjigovežnica LAGINJA i drug.

prije J. Krmpotić i drug.

Via Giulia br. 1. — PULA — Via Giulia br. 1.

PREPORUČA SE ZA:

TISKARSKA, KNJI
GOVEŽKA, GALAN
TERIJSKE RADNJE

SAMA IZRADUJE

PEČATE

IMADE U ZALIHI TISKANICE I KNJIGE ZA P. N.

OBĆINE, CRKE, ŠKOLE, = TRGOVACKE KNJIGE, PISARSKA
ODVJETNIKE, POSUJILNICE I RISARSKA POTREBŠTINA =

KONSUMNA DRUŠTVA =

PRODAJA PAPIRA NA MALO I VELIKO.